

ĐẠI HỌC HUẾ
KHOA GIÁO DỤC THỂ CHẤT

KỶ YẾU HỘI THẢO KHOA HỌC

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC
GIÁO DỤC THỂ CHẤT VÀ THỂ THAO
TRƯỜNG HỌC TẠI ĐẠI HỌC HUẾ**

Huế, 12/2022

DÁNH GIÁ THỰC TRẠNG HIỆU QUẢ TÁN CÔNG TẠI VỊ TRÍ SỐ 4 VÀ SỐ 2 TRONG QUÁ TRÌNH HỌC TẬP BÓNG CHUYỀN NAM SINH VIÊN KHOA GIÁO DỤC THỂ CHẤT- ĐẠI HỌC HUẾ

*ThS. Đỗ Văn Tùng, ThS. Nguyễn Mậu Hiền
ThS. Nguyễn Ngọc Hà, CN. Nguyễn Thị Ly
Khoa Giáo dục thể chất - Đại học Huế*

Tóm tắt

Trong những năm qua, các nhà chuyên môn bóng chuyền luôn nghiên cứu, sử dụng nhiều phương tiện và phương pháp khác nhau, nhằm nâng cao năng lực thi đấu của VĐV phù hợp với xu thế phát triển của bóng chuyền hiện đại, trong đó bài tập là một trong những phương tiện chính, chủ yếu được sử dụng. Ở các nước có nền bóng chuyền phát triển, vấn đề này càng được chú ý, quan tâm nhiều hơn. Mỗi quốc gia do đặc điểm về thể hình cũng như thể chất có sự khác nhau nên việc sử dụng các bài tập, các phương pháp cũng có sự khác nhau.

Thi đấu bóng chuyền gồm hai mặt đối kháng lẫn nhau, thúc đẩy nhau phát triển không ngừng là tấn công và phòng thủ. Mỗi mặt lại gồm các nhân tố cấu thành nội hàm của nó là tư tưởng chỉ đạo xu hướng phát triển các kỹ chiến thuật cụ thể và các mặt cấu thành như thể lực chung và chuyên môn. Mục tiêu cuối cùng của thi đấu bóng chuyền muốn thắng trận phải tìm mọi cách để được điểm. Muốn giành được nhiều điểm thì phải tấn công mạnh, nhanh, biến trên cơ sở phòng thủ, thể lực, tâm lý vững vàng, trình độ kỹ thuật điều luyện, ít hỏng để hoàn thành chiến thuật cao.

Từ khóa: Thực trạng; Chiến thuật; Bài tập; Bóng chuyền; Đại học Huế.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Để thực hiện mục tiêu chiến lược đó Bộ Giáo Dục và Đào tạo đã yêu cầu các cơ sở đào tạo phải không ngừng đổi mới phương tiện, phương pháp giảng dạy, đây là một trong những khâu quan trọng được coi là then chốt. Với mục tiêu đổi mới, nâng cao chất lượng giảng dạy và nâng cao hiệu quả của quá trình đào tạo, thì việc đổi mới theo xu hướng hiện đại hóa nội dung, phương tiện, phương hướng và phương pháp giảng dạy là điều hết sức cần thiết, công việc này tiến hành một cách thường xuyên và liên tục, cụ thể là ngay từng môn học trong nhà trường nói chung và môn Bóng chuyền nói riêng.

Trình độ thi đấu trong Bóng chuyền ngày càng phát triển cao, do đó cần quan tâm đến các nhân tố cấu thành tài năng Bóng chuyền như: Hình thái cơ thể, cơ năng, tố chất thể lực, kỹ chiến thuật, tâm lý và động cơ tu tưởng. Xu hướng phát triển của Bóng

chuyên hiện đại là: Toàn diện, nhanh cao, biến hóa. Hiện nay chiều cao trung bình của VĐV Bóng chuyền thế giới là: Nam cao 1,95m, Nữ cao 1,85m. Do vậy chiều cao và sức bật của VĐV ngày càng tốt vì vậy đồng nghĩa với nó là hàng chắn đối lập, hạn chế hiệu quả tấn công cũng ngày càng cao và khó bị xuyên thủng, nên cần phải sáng tạo ra những chiến thuật tấn công mới và đường bóng tấn công phải hiệu quả mới xuyên thủng được hàng chắn của đối phương và một loạt các chiến thuật mới được ra đời như: Đập nhanh, đập lao, đập hàng sau, đập bóng bằng đệm đà một chân sau đầu..., nhưng khi hàng chắn được củng cố tốt thì những chiến thuật trên cũng không phát huy hiệu quả. Trong Bóng chuyền đập bóng ở vị trí số 4 và vị trí số 2 là yếu tố quyết định, đó là khâu cuối cùng trong cả một chuỗi tình huống phối hợp của cả đội khi không áp dụng được những chiến thuật khác. Vì vậy muốn có được điểm hoặc gây khó khăn cho đối phương và ghi được điểm trực tiếp cho đội mình thì VĐV dứt điểm cuối cùng không những phải đập bóng mạnh mà còn phải gây độ khó cao và có tư duy chiến thuật tốt. Để thực hiện được điều đó ngoài kỹ chiến thuật tốt và thể lực chuyên môn tốt VĐV cần xử lý nhanh, chính xác và quyết đoán để xử lý tình huống.

Thực tế trình độ chuyên môn Bóng chuyền nam sinh viên của Khoa GDTC- Đại học Huế còn nhiều hạn chế. Đặc biệt là chiến thuật đập bóng. Khi bật lên chỉ biết đập bóng mà không quan tâm đến hướng đi của bóng, điểm đến của bóng và khai thác hiệu quả tại vị trí số 4 và vị trí số 2. Vì vậy không phát huy được hiệu quả kỹ chiến thuật, dẫn đến hiệu quả thi đấu không cao. Chiến thuật đập bóng tại vị trí số 4 và số 2 là một chiến thuật đòi hỏi người thực hiện phải tư duy tốt, phải được tập luyện theo phương pháp giảng dạy huấn luyện khoa học thì mới vận dụng một cách có hiệu quả.

Từ những phân tích trên cho thấy việc nghiên cứu ứng dụng các bài tập chuyên môn phục vụ cho công tác giảng dạy Bóng chuyền cho nam sinh viên Khoa Giáo dục Thể chất- Đại học Huế là một việc vô cùng cấp bách, vì vậy chúng tôi tổ chức nghiên cứu đề tài: ***Nghiên cứu lựa chọn bài tập nâng cao hiệu quả đập bóng tấn công vị trí số 4 và số 2 cho nam sinh viên chuyên ngành Khoa Giáo dục thể chất- Đại học Huế.***

PHƯƠNG PHÁP TIẾP CẬN

Trong quá trình nghiên cứu, đề tài đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; Phương pháp quan sát; Phương pháp phỏng vấn, Phương pháp thực nghiệm sư phạm và Phương pháp toán học thống kê.

1.2.3. Xác định tính thông báo của các test đánh giá hiệu quả chiến thuật tấn công tại vị trí số 4 và số 2 cho nam sinh viên Khoa Giáo dục Thể chất- Đại học Huế.

Để xác định tính thông báo của các test đã lựa chọn thông qua chứng minh độ tin cậy, đề tài tiến hành tính độ tương quan giữa thành tích thi đấu và kết quả kiểm tra test của sinh viên. Trước hết, tiến hành tổ chức thi đấu đối kháng nội bộ và xếp loại từ 1 - 12 cho nam sinh viên bóng chuyền Khoa Giáo dục Thể chất- Đại học Huế. Tiếp đó so sánh kết quả kiểm tra các test và thành tích thi đấu của sinh viên bằng công thức tính hệ số tương quan thứ bậc của Spirmen để xác định tính thông báo của các test lựa chọn. Kết quả được trình bày tại bảng 3.

Bảng 3: Tính thông báo của các test đánh giá hiệu quả chiến thuật tấn công tại vị trí số 4 cho nam sinh viên Khoa Giáo dục Thể chất- Đại học Huế

TT	Test	Tốt		Đạt		Hồng	
		r	p	r	p	r	p
1	Đập bóng mạnh theo phương đà số 4 và số 2 (Số lần)	0,76	<0,05	0,80	<0,01	0,70	<0,05
2	Đập bóng số 4 xoay sang số 1 và số 2 xoay sang số 5 (Số lần)	0,72	<0,01	0,79	<0,05	0,76	<0,05

Qua kết quả xác định tính thông báo tại bảng 3 cho thấy: xu hướng chung là những sinh viên nam đạt thành tích tốt trong thi đấu thì cũng thực hiện tốt các test đã lựa chọn hơn các sinh viên khác có thành tích kém hơn. Kết quả đã thể hiện rõ qua bảng về độ tương quan khá chặt: r từ 0,70 đến 0,80 với $p < 0,05$.

Như vậy, qua nghiên cứu phỏng vấn lựa chọn các test và xác định độ tin cậy, tính thông báo, đề tài đã lựa chọn được 02 test có đủ độ tin cậy cần thiết để sử dụng trong đánh giá chiến thuật tấn công tại vị trí số 4 và số 2 cho nam sinh viên Khoa Giáo dục Thể chất- Đại học Huế, đó là các test sau:

Test 1: Đập bóng theo phương đà số 4 và số 2

Test 2: Đập bóng số 4 xoay sang số 1, số 2 xoay sang số 5

KẾT LUẬN

Từ những kết quả nghiên cứu của đề tài, cho phép đi đến những kết luận sau:

Thực trạng công tác huấn luyện chiến thuật cho sinh viên chưa được coi trọng, nhất là huấn luyện tấn công hàng sau đặc biệt tại vị trí số 4. Các bài tập tập luyện chiến thuật tấn công nói chung còn nghèo nàn, chưa hợp lý và mang tính ngẫu hứng chưa có hệ thống. Nhìn về mặt bằng chung về thành tích vẫn còn kém so với các đội bóng chuyên khác. Qua nghiên cứu thực tiễn và phỏng vấn đề tài đã lựa chọn được 02 test có đủ độ tin cậy cần thiết để sử dụng trong đánh giá chiến thuật tấn công tại vị trí số 4 và số 2 cho nam sinh viên Khoa Giáo dục Thể chất- Đại học Huế, đó là các test sau:

Test 1: Đập bóng theo phương đà số 4 và số 2

Test 2: Đập bóng số 4 xoay sang số 1, số 2 xoay sang số 5.

Cần thiết tổ chức các lớp nâng cao nghiệp vụ cho các giáo viên bóng chuyên, đặc biệt trong các trường đại học. Rất mong được sự hỗ trợ tạo điều kiện về cơ sở vật chất, sân bãi nhằm phát triển phong trào bóng chuyên trong trường học nói riêng và phát triển thể chất cho sinh viên nói chung.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bùi Huy Châm, Hà Mạnh Thư (1989), *Chiến thuật bóng chuyên*, Nxb TDTT, Hà Nội.
2. Dương Nghiệp Chí, Nguyễn Danh Thái (2002), *Công nghệ đào tạo vận động viên trình độ cao*, Nxb TDTT, Hà Nội.
3. Nguyễn Ngọc Cừ, Nguyễn Kim Minh, Lê Quý Phương (1997), *Khoa học tuyển chọn tài năng thể thao I, II, III*, Viện khoa học TDTT, Hà Nội.
4. Trần Đức Dũng (2002), Nghiên cứu xây dựng tiêu chuẩn, nội dung kiểm tra đánh giá kỹ năng chuyên môn cơ bản các môn thực hành tại trường Đại học TDTT I, Đề án nghiên cứu khoa học cấp ngành, Trường Đại học TDTT I.
5. Klesep. Iu.N, Airianx A.G (1997), *Bóng chuyên*, Dịch: Đinh Lãm, Xuân Nga, Hữu Hùng, Nghiêm Thúc, Nxb TDTT, Hà Nội.
6. Nguyễn Thành Lâm (1998), *Xác định các tố chất chủ đạo (trội) của VĐV bóng chuyền nữ lứa tuổi 15 - 18*, Luận án tiến sĩ Giáo dục học, Viện khoa học TDTT, Hà Nội.
7. Nguyễn Thành Lâm, Phan Hồng Minh, Lê Nguyệt Nga, Trịnh Hùng Thanh (1997), "Đánh giá bước đầu về phát triển tố chất vận động của VĐV bóng chuyền nữ trẻ", *Tuyển tập nghiên cứu khoa học TDTT trường Đại học TDTT I*, Nxb TDTT, Hà Nội.
8. Đinh Văn Lãm (1999), *Nghiên cứu cấu trúc kỹ thuật động tác nhảy phát bóng và bài tập ứng dụng giảng dạy kỹ thuật cho học sinh chuyên sâu bóng chuyền trường*